

3. СІС, Пустовіт, 2000 – Словник іншомовних слів: 23000 слів та термінологічних словосполучень / Уклад. Л. О. Пустовіт та ін. – К.: Довіра, 2000. – 1018 с.

Список використаних джерел:

1. Симоненко Л. О. Українська наукова термінологія: стан та перспективи розвитку / Л. О. Симоненко // Українська термінологія і сучасність: Зб. наук. праць. – К., 2001. – Вип. IV. – С. 3–8.

2. Симоненко Л. О. Національні та інтернаціональні елементи в сучасних терміносистемах / Л. О. Симоненко, С. О. Соколова, М. П. Годована. – К.: Наук. думка, 1993. – 237 с.

3. Кочан І. М. Динаміка і кодифікація термінів з міжнародними компонентами в сучасній українській мові / І. М. Кочан. – Л., 2004. – 518 с.

4. Процик І. Р. Запозичення та освоєння чужомовної лексики в українській фізичній термінології на зламі ХІХ–ХХ століть / І. Р. Процик // Українська термінологія і сучасність: Зб. наук. праць. – 2003. – Вип. V. – С. 167–169.

5. Боровська О. В. Співвідношення національних та інтернаціональних термінів в українській галузі фізичної культури та спорту: автореф. дис. ... канд. філол. наук: спец. 10.02.01 «Українська мова» / О. В. Боровська. – К., 2004. – 17 с.

6. Панько Т. І. Українське термінознавство / Т. І. Панько, І. М. Кочан, Г. П. Мацюк. – Львів: Світ, 1994. – 214 с.

7. Дейнека В. М. Іншомовна основа термінології митної справи: способи термінотворення / В. М. Дейнека // Вісник СумДУ. – № 11(95). – 2006. – Том. 2. – С. 34–38.

Юр С.І.

студентка,

Ужгородський національний університет

АНТИПРИСЛІВ'Я В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ: СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ

У сучасній мовленнєвій практиці набули поширення антиприслів'я. Термін «антиприслів'я» в лінгвістиці відносно новий і є калькою німецького *Antisprichwort*, що належить В. Мідеру, одному з відомих

сучасних пареміологів, який, починаючи з 1982 року, видав (один або в співавторстві) кілька великих збірок таких паремій німецькою та англійською мовами [4; 5; 6; 7; 8]. В англійській мові для позначення антиприслів'їв існує термін *reverse*, який поєднує в собі такі компоненти, як *reverse* і *proverb*, що означає «зіпсоване прислів'я». Цей термін ввів Максін Гроффскі, один з членів організації OULIPO (скорочення від *Ouvroir de littérature potentielle*) [8, с. 365]. У спеціальній літературі з проблем слов'янської пареміології термін вперше з'являється 2005 р. у словнику «Антипословицы русского народа», його укладачі Х. Вальтер і В.М. Мокієнко у передмові звернулися дають обґрунтування поняття «антиприслів'я»: «Термін антиприслів'я означає ... мовні одиниці досить широкого діапазону: прислів'я, що є смисловими антиподами традиційних паремій (...), біблійні сентенції (...), афоризми і крилаті вислови навиворіт, ... обценні паремії» [1, с. 8-9]. У своїй роботі під антиприслів'ями ми розуміємо трансформовані паремії, які зазнали структурних та семантичних змін.

Мета нашого дослідження – проаналізувати роль англійських антиприслів'їв, враховуючи ті функціональні характеристики, які актуалізується при їх використанні.

Зазвичай антиприслів'я відображають зміни, що відбуваються в суспільстві. Наприклад, *A woman's place is at home* → *A woman's place is in the House and Senate*. В трансформованому вислові є вказівка на зміну ролі жінки в суспільстві: якщо спочатку жінка була тільки берегинею вогнища і не всі професії були їй доступні, то в наш час жінки отримали рівні права з чоловіками, отримали можливість брати участь у політичному житті країни. Для цього початковий варіант прислів'я був змінений: компонент «*home*», що позначає «будинок», був заміненний на компонент «*the House and Senate*», що вказує на Білий Дім і Сенат. Таким чином, підкреслюється факт, що жінкам доступна політична кар'єра.

Для аналізу в нашому дослідженні були відібрані 68 антиприслів'їв зі смисловим центром «людина», наведені у словнику В. Мідера [6], а також прослідковано їх функціонування у контекстах електронних ресурсів, що містять рекламні статті, тексти сучасних пісень, анонси та інші матеріали.

Досліджений матеріал дає можливість зазначити, що в антиприслів'ях використані компоненти узуальних паремій, але вони висловлюють відмінну від традиційних прислів'їв ідею. При цьому

традиційні паремії виступають джерелами, своєрідними пратекстами антиприслів'їв, і між ними можна встановити різні типи взаємин.

По-перше, повна заміна смислу, коли на основі традиційного прислів'я створюється антиприслів'я, що торкається абсолютно іншої теми. Наприклад, *A woman on time is one in nine*. Це антиприслів'я утворене від традиційної паремії *A stitch in time saves nine* (дослівний переклад: *Один стібок, зроблений вчасно, скасовує необхідність у дев'яти пізніше*; український аналог: *Дорога ложка до обіду. Дорого яєчко до Христового дня*), яка говорить про те, що рішення невеликої проблеми зараз дозволить уникнути більш серйозних проблем у майбутньому. Однак в трансформованому прислів'ї критикується жіноча непунктуальність і вказується на те, що більшість жінок завжди спізнюються.

Розглянемо антиприслів'я *A little woman is a dangerous thing*, яке була утворена від паремії *A little knowledge is a dangerous thing* (дослівний переклад: *Знати мало – небезпечно*; український аналог: *Напівзнання гірше незнання*) за допомогою заміни лексичного компонента «knowledge» на лексичну одиницю «woman», що призвело до трансформації семантичного значення. Антиприслів'я, на відміну від свого початкового варіанта, натякає на те, що жінки не такі вже й тендітні, якими намагаються здаватися. Навіть невисока і беззахисна на перший погляд жінка може виявитися небезпечною і підступною.

По-друге, збереження і розвиток ідеї, що міститься у традиційній паремії. Трансформоване прислів'я має таке ж значення або підтверджує той же смисл, що і традиційний текст.

Наприклад, антиприслів'я *A man is only old as the woman he feels*, що є трансформацією прислів'я *A man is as old as he feels* (дослівний переклад: *Людині стільки років, на скільки вона себе відчуває*), підкреслює той факт, що для чоловіка вік неважливий.

Антиприслів'я *Appearances are deceiving: many a girl who puts up a swell front in public is flat-chested at home*, основою якої служить прислів'я *Appearances are deceiving* (Зовнішність оманлива), незважаючи на структурні трансформації, містить схожий з традиційною паремій смисл. Вона підтверджує ідею про оманливість зовнішності, однак робить акцент саме на зовнішності жіночій.

Антиприслів'я *Behind every successful man is a woman who wanted a tink*, утворена від прислів'я *Behind every successful man is a woman* (За

кожним успішним чоловіком стоїть жінка) шляхом додавання додаткового компонента. Така трансформація призвела до зміни значення. Отримане антиприслів'я підтверджує, що ключем до успіху чоловіка є жінка. Однак, на відміну від традиційної паремії, яка містить позитивну оцінку, антиприслів'я має негативну конотацію і підкреслює жадібність жінок.

По-третє, заперечення ідеї традиційної паремії: новоутворене антиприслів'я суперечить ідеї, закладеній у традиційному варіанті.

Наприклад, *A woman driver is known by fenders she keeps* утворено від *A man is known by the company he keeps* (дослівний переклад: Людину впізнають по її отченню; український аналог: Скажи, хто твої друзі і я скажу, хто ти.) шляхом заміни компонентів. Перш за все лексема «man» була замінена на лексему «woman», що призвело до зміни значення. Іншими словами, якщо початковий варіант може стосуватися як чоловіків, так і жінок, то антиприслів'я однозначно вказує на жінок. Крім того, лексична одиниця «company» замінена на «fender». Завдяки даній трансформації традиційна паремія повністю поміняла значення, декларуючи нездатність жінки безпечно водити машину.

Отже, антиприслів'я в живому мовленні є засобом показу суспільних та моральних вад. Антиприслів'я є трансформами традиційних паремій, що, на думку Л. Даниленко, «регулюються системними зв'язками у мові і є відображенням динамічних процесів мовного і позамовного характеру в національних лексиконах» [2, с. 43]. Як трансформи традиційних висловів, вони можуть мати протилежний до усталених висловів зміст, характеризуватися більшою конотацією при майже однаковому значенні, використовувати лише модель традиційного сталого виразу, несучи зміст, зовсім не пов'язаний з прислів'ями вихідної форми. Це тексти, у яких об'єднуються моделі традиційних паремій, реклами, гасел, девізів, висловлювань. Вони представляють значне тематичне розмаїття і є засобом висміювання і спростування стереотипів, закріплених у суспільстві, що надає їм значного впливу на аудиторію.

Список використаних джерел:

1. Вальтер Х. Антипословицы русского народа / Х. Вальтер, В. Мокиенко. – СПб.: Издательский дом «Нева», 2005. – 576 с.

2. Даниленко Л.І. Антиприслів'я: старий склад на новий лад / Л.І. Даниленко // Компаративні дослідження слов'янських мов і літератур. Пам'яті академіка Леоніда Булаховського. – 2011. – Вип. 15. – С. 41-46. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/kdsm>
3. Mieder W. Antisprichwörter (Anti-Proverbs) / W. Mieder. – Wiesbaden: Verlag für deutsche Sprache, 1982.
4. Mieder W. Investigations of Proverbs, Proverbial Expressions, Quotations and Cliches: A Bibliography of Explanatory Essays which Appeared in «Notes and Queries» (1849-1983) / W. Mieder. – Bern: Peter Lang, 1984.
5. Mieder W. Proverbs in World Literature: A Bibliography / W. Mieder, G.B. Bryan. – New York: Peter Lang, 1996.; Mieder W. Proverb Iconography: An International Bibliography / W. Mieder, J. Sobieski. – New York: Peter Lang, 1999.
6. Mieder W. Twisted Wisdom Modern Anti-Proverbs / W. Mieder. – Hobart, Tasmania (Australia) DeProverbio.com, 2002.
7. Mieder W. Twisted Wisdom Modern Anti-Proverbs / W. Mieder. – Hobart, Tasmania (Australia) DeProverbio.com, 2002. – 260 p.
8. Proverbs: A Handbook / W. Mieder. – Westport, Connecticut: Greenwood Press, 2004.